

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 9Co/151/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1112229989
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 06. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zuzana Posluchová
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2019:1112229989.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zuzany Posluchovej a členov senátu JUDr. Romana Huszára a JUDr. Magdalény Florekovej, v právnej veci žalobcu: D. W.K., C.. XX.XX.XXXX, S. P. O. Č.. XXX/XX A., zastúpený: JUDr. Anton Hencovský, advokát so sídlom Františkánska 3 Košice proti žalovanej: KOOOPERATIVA poisťovňa, a.s. Vienna Insurance Group, so sídlom Štefanovičova 4, Bratislava, IČO: 00 585 441, o zvýšenie náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia a iné, na odvolanie žalobcu a žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Bratislava I č.k. 11C/168/2012-228 zo dňa 8. decembra 2016 takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutých častiach potvrdzuje.
Žiadna zo strán sporu nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Bratislava I (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) rozhodol rozsudkom o žalobe žalobcu tak, že konanie v časti o zaplatenie sumy 69.515,30 € zastavil; žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 29.798,44 € s úrokom z omeškania v sume 7.076,32 €, to všetko do 3 dní od právoplatnosti rozsudku; vo zvyšku žalobu zamietol; žalobcovi voči žalovanému priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%.

1.1. Svoje rozhodnutie v časti zastavenia konania vo výške 69.515,30 € odôvodnil ustanoveniami § 144, § 145 ods. 2, § 146 ods. 1 C.s.p., keďže žalobca podaním doručeným súdu dňa 16.08.2016 zobrať žalobu v časti istiny vo výške 69.515,30 € späť a žalovaný s týmto späťvzatím na pojednávaní konanom dňa 08.12.2016 súhlasil.

1.2. Rozhodnutie vo veci samej odôvodnil ustanoveniami § 11 ods. 6,8, § 15 ods. 1 zák. č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov, § 4 ods. 1, 2, § 5 ods. 1,2,5, § 6 ods. 1,2,3, § 10 ods. 6 zákona 437/2004 Z.z. o náhrade za bolesť a o náhrade za sťaženie spoločenského uplatnenia a o zmene a doplnení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 273/1994 Z.z. o zdravotnom poistení, financovaní zdravotného poistenia, o zriadení Všeobecnej zdravotnej poisťovne a o zriaďovaní rezortných, odvetvových, podnikových a občianskych zdravotných poisťovní v znení neskorších predpisov (ďalej len "zákon č. 437/2004 Z.z.), § 3 ods. 1 nariadenia vlády č. 87/1995 Z. z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka vychádzajúc zo skutkového zistenia, že žalobca dňa 07.12.2010 bol účastníkom dopravnej nehody pri ktorej utrpel mnohopočetné závažné poranenia s trvalými následkami. Vinník dopravnej nehody bol rozhodnutím zo dňa 19.07.2012 odsúdený pre trestný čin ublíženia na zdraví a iné. Dôvodil, že pri dopravnej nehode utrpel vážne poškodenie zdravia ktoré má nepriaznivé následky pre jeho životné úkony, na uspokojovanie jeho životných a spoločenských potrieb, ako aj na plnenie spoločenských úloh, teda že ohľadom sťaženia spoločenského uplatnenia u neho ide o prípad hodný osobitného zreteľa. Poukázal na to, že v čase dopravnej nehody len 36 rokov, nemal prakticky žiadne zdravotné problémy a plnohodnotne a aktívne

prežíval svoj život spôsobom zodpovedajúcim jeho veku. Úraz vážnym spôsobom zasiahol do jeho spôsobu života, a je pre neho dodnes veľmi ťažké vyrovnať sa s trvalými následkami, ktoré zanechal na jeho zdraví (strata dolnej končatiny). Trvalé následky výrazným spôsobom znížili kvalitu jeho života a spôsobili, že je po nehode obmedzovaný prakticky v každej oblasti prežívania svojho života, a to po fyzickej ako aj psychickej stránke. B.. M. P. vypracoval posudok o bolestnom a sťažení spoločenského uplatnenia, v ktorom bolo základné bodové ohodnotenie "SSU" za poškodenie zdravia žalobcu pri dopravnej nehode zo dňa 7.12.2010 stanovené vo výške 4.800 bodov. (základné bodové ohodnotenie bolestného vo výške 1.250 bodov si žalobca v tomto konaní neuplatňuje). Vzhľadom na skutočnosť, že k bodovému ohodnoteniu v posudku o SSU B.. M. P., M.. došlo vo februári 2012, žalobca si výzvou na plnenie zo dňa 15.5.2012 uplatnil voči žalovanému v zmysle § 5 ods. 2 zákona č. 437/2004 Z. z. právny nárok na jednorazové odškodnenie za základné bodové ohodnotenie SSU vo výške 75.456,- € (4.800 bodov x 15,72 €). Predmetnou výzvou zároveň žalobca v zmysle § 6 ods. 1 zákona č. 437/2004 Z.z. vyzval žalovaného na uzavretie dohody o náhrade za sťaženie spoločenského uplatnenia zvýšenej o 50%, t.j. o sumu 37.728,- € (50 % z 75.456,- €). V oznámení žalovaného zo dňa 4.7.2012 žalovaný uviedol, že v súčasnosti nie je možné vysporiadať uplatnené nároky žalobcu na náhradu škody.

1.3. Zo znaleckého posudku č. XX/XXXX vyplynulo, že žalobcovi, vzhľadom na jeho vek v čase úrazu, závažné telesné a psychické poruchy po vážnom poranení, ktoré mu znemožnili uplatniť sa v pracovnom, spoločenskom, športovom a rodinnom živote odporúčal znalec navýšiť základné bodové ohodnotenie na dvojnásobok podľa § 10 ods. 4 zákona č. 437/2004 Z.z. na 6.220 bodov. Znalec vo svojom posudku uvedený záver odôvodnil tým, že u žalobcu v dôsledku obmedzenia pohyblivosti došlo k zníženiu kvality života, oproti stavu pred úrazom, vo všetkých oblastiach, t.j. zamestnanie, šport, domáce práce, záľuby, cestovanie, spoločenské aktivity. Žalobca v dôsledku úrazu, ktorý utrpel pri dopravnej nehode dňa 07.12.2010 vo veku 36 rokov stratil možnosť plnohodnotne prežívať svoj život, má výrazné obmedzené možnosti založiť si a postarať sa o rodinu. Sám potrebuje starostlivosť a dohľad príbuzných vzhľadom na jeho psychické ťažkosti. Po strate pravej dolnej končatiny nemôže vykonávať žiadne robotnícke povolanie. Je výrazne obmedzený v spoločenskom, kultúrnom a športovom živote. Po psychickej stránke sa u žalobcu podľa psychiatra prejavujú následky dopravnej nehody depresívnym ladením, so samovražednými úvahami, tendenciou k afektívnej labilitate s poruchami správania s prejavmi impulzívnosti, stratou perspektívy, prejavmi psychotickej osobnosti, poruchami spánku. Jeho psychický stav je hodnotený psychiatrom ako rozvoj organickej psychotickej poruchy po výraznom psychotraumatickom zážitku. Denne užíva lieky do psychiatra pod dohľadom príbuzných. Po intímnej stránke prežívania jeho života vzhľadom na stav pred dopravnou nehodou ho následky dopravnej nehody obmedzujú v intímnom živote jednak fyzicky (strata pravej dolnej končatiny v stehne) ale aj pre psychickú poruchu, ktorá vznikla po dopravnej nehode. Je ťažké nájsť partnerku, ktorej v intímnom živote nevedí, že partnerovi chýba takmer celá dolná končatina. Nadviazať takýto vzťah sťažuje aj jeho psychický stav. Lieky od psychiatra, ktoré denne užíva (O. XXX B. účinná látka X. U. Ú. T. U.), majú medzi nežiaducimi účinkami uvedené, že môžu spôsobovať u mužov ťažkosti pri získavaní alebo udržiavaní erekcie, alebo ejakulácie. Žalobca podľa jeho udania trpí bolesťami v ľavom kolennom kĺbe a predkolení a bolesťami bedrovej chrčtice s vystreľovaním do sedacej oblasti. Vzhľadom na to, že pravidelne neužíva analgetika možno bolesť hodnotiť ako strednej intenzity. Súčasný zdravotný stav žalobcu je trvalý a nezvratný, nemožno ho zlepšiť žiadnou liečbou ani lekársnym zákrokom. Psychické zmeny sa u neho môžu vekom zhoršovať. Vzhľadom na dlhodobé užívanie liekov od psychiatra (psychotiká) možno predpokladať zvýraznenie ich nežiaducich účinkov. Vekom sa bude zhoršovať aj hybnosť kĺbov dolných končatín, čo pri používaní protézy pravej dolnej končatiny povedie k zhoršeniu chôdze a mobility žalobcu. Z posudku vypracovaného znaleckou organizáciou R..sk č.XX/XXXX súd zistil, žalobca v dôsledku dopravnej nehody zo dňa 07.12.2010 trpí Dg. "vážne duševné poruchy vzniknuté pôsobením otrasných zážitkov alebo iných nepriaznivých psychologických činiteľov a tiesnivých situácií" Základné bodové ohodnotenie priznal vo výške 877,50 bodov, ktoré navýšil o 30%, spolu teda 1.140 bodov. Poukázal na to, že poúrazové duševné poruchy boli na účely hodnotenia ustálené 4 roky po dopravnej nehode, teda 1 decembrom 2014.

1.4. Žalovaný po podaní žalobného návrhu v priebehu konania žalobcovi uhradil titulom náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia sumu vo výške 85 138,40 €. Tieto skutočnosti neboli medzi stranami sporné. Sporná ostala otázka poskytnutia úrokov z omeškania z náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia a zvýšenia náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia podľa § 5 ods. 5 zák. č. 437/2004 Z. z..

1.5. Súd prvej inštancie zastal názor, že v prípade žalobcu je možné jeho prípad posudzovať ako prípad hodný osobitného zreteľa a preto žalobca splnil zákonný predpoklad na zvýšenie náhrady za SSU. Žalobca je v každej sfére svojho života, v každej činnosti limitovaný a to predovšetkým

stratou dolnej končatiny od stehna, ktorá sa prejavuje vo všetkých každodenných činnostiach človeka. Z pracovného uplatnenia ho vzhľadom na charakter povolania, v ktorom sa vedel uplatniť, absolútne vyradila (práca robotníka). Rovnako ho obmedzila vo výkone športových činností, ktorým sa venoval v rámci voľnočasových aktivít. Uvedený hendikep žalobcu rovnako limituje aj v úkonoch bežného každodenného života, akým sú napr. nákupy, vybavovanie si bežných administratívnych vecí, cestovanie (do obchodu, za lekárom, na úrady) kde je pre človeka s protézou sťažený prístup. V dôsledku úrazu je obmedzený aj v intímnom živote, čo skonštatoval aj samotný znalec B. C. v znaleckom posudku. Obmedzenie žalobcu v každej sfére jeho života skonštatoval aj Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny M. v posudku zo dňa 02.05.2011, kde rozhodol, že miera funkčnej poruchy žalobcu je 80%, s tým, že z ťažkého zdravotného postihnutia žalobcovi vyplývajú sociálne dôsledky v oblasti mobility a orientácie, v oblasti komunikácie, v oblasti zvýšených výdavkov a v oblasti sebaobsluhy. Pri zvýšení sťaženia spoločenského uplatnenia súd prihliadol na následky, ktoré úraz u žalobcu zanechal. U žalobcu ide o stav trvalý, s prognózou nezlepšovania sa v dôsledku čoho považoval priznané ohodnotenie vo výške 35 násobku za primerané. Takéto zvýšenie zodpovedá zvýšeniu, ktoré sa priznáva v obdobných prípadoch, kedy dôjde u poškodených k strate končatín alebo poruchy osobnosti stredne ťažkého stupňa z dôvodu spôsobené prežitím psychickej ujmy napríklad v dôsledku závalu v bani (porovnaj aj rozhodnutie OS Prievidza 7Cpr/2/2012). Súd nepovažoval za dôvodné zvýšiť sťaženie spoločenského uplatnenia o žalobcom navrhovaných 50 %, prihliadajúc ku všetkým okolnostiam prípadu, najmä ku skutočnosti, že znalec už priam pri bodovom ohodnotení sťaženia spoločenského uplatnenia znásobil bodové ohodnotenie. Súd tiež prihliadol k tomu, že 50 % zvýšenie sťaženia spoločenského uplatnenia predstavuje maximálne zvýšenie sťaženia spoločenského uplatnenia, ktoré prichádza do úvahy pri najťažších stavoch poškodeného, keď poškodený je trvalo pripútaný na lôžko, trvalo odkázaný vo všetkých alebo väčšine samoobslužných činností na pomoc tretích osôb, trvalo vyradený z akýchkoľvek pracovných, spoločenských, voľnočasových aktivít. Z uvedeného dôvodu vo zvyšku v tejto časti žalobný návrh zamietol. Námietky žalovaného spočívajúce v argumentácii, že žalobca dostatočne nezodôvodnil svoj návrh ako aj tvrdenia, že žalobca nepreukázal dôvodnosť priznania zvýšenia náhrady za SSÚ považoval za nedôvodné, nemajúce oporu vo vykonanom dokazovaní.

1.6. Žalobcovi súd prvej inštancie priznal čiastočne aj ním uplatnené úroky z omeškania. Žalobca dňa 15.05.2012 vyzval žalovaného na uhradenie náhrady za SSU, predložil žalovanému návrh na uzatvorenie dohody na zvýšenie náhrady za SSU v súlade s § 6 zákona č. 437/2004 Z.z. Žalovaný na uvedený návrh odpovedal listom zo dňa 04.07.2012 súd zistil, že žalovaný nepristúpil k náhrady za SSU ani k zvýšeniu náhrady. Žalovanému podľa § 11 ods. 8 zákona č. 381/2001 Z. z. vznikla povinnosť zaplatiť poškodenému úroky z omeškania podľa § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka v súlade s § 3 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z. z.. Žalovaný sa do omeškania dostal rozdielne, podľa času uplatneného nároku, respektíve vzniku škody- sťaženia spoločenského uplatnenia. Vo vzťahu k 1. omeškaniu súd uviedol, že toto nastalo v zmysle § 11 ods. 6,7,8 z. č. 381/2001 Z.z. ešte predtým ako poškodený- žalobca vyzval žalovaného na plnenie, ale keďže žalobca si uplatnil nárok až od 06.09.2012 súd nemohol ísť nad rámec petitu. Úrok z omeškania vo výške 8,75% ročne za 1. omeškanie je zo sumy 47.160,- € od 06.09.2012 do 26.02.2013, čo je 1.955,85 €. Dňa 26.02.2013 žalovaný zaplatil 16.000,- € preto sa dlžná suma znížila, s ktorou bol v omeškaní znížila na 31.160,- € od 27.02.2013 do 04.07.2013, čo je 948,68 €. Žalovaný dňa 04.07.2013 zaplatil ďalšiu čiastku a to 18.584,-€, preto sa dostal do omeškania už len zo sumy 12.576,- € a to od 05.07.2013 do 18.05.2015, čo je 2.056,09 €. Vo vzťahu k 2. omeškaniu- rozšírenie petitu žalovaný mal povinnosť plniť po doručení znaleckého posudku (č.l. 145), v omeškaní bol teda od 05.05.2015 do 18.05.2015 zo sumy 19.178,40 € vo výške 8,05% ročne, čo predstavuje 54,99 €. Vo vzťahu k 3. omeškaniu položka 255- podľa posudku R. k ustáleniu zdravotného stavu žalobcu na účely hodnotenia poúrazových duševných porúch, tieto boli na účely hodnotenia ustálené 4 roky po dopravnej nehode. K dopravnej nehode došlo dňa 07.12.2010, to znamená v omeškaní bol žalovaný od 08.12.2014 do 18.04.2016, kedy žalovaný plnil žalobcovi náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia za položku 255. Čiže úrok z omeškania vo výške 8,05% ročne zo sumy 18.800,- € za obdobie od 08.12.2014 do 18.04.2016 činí 2.060,71 €.

1.7. Rozhodnutie o náhrade trov konania súd prvej inštancie odôvodnil ustanoveniami § 255 ods. 1,2, § 262 ods. 1 C.s.p. čl. 4 ods. 1, 2C.s.p. Súd pri rozhodovaní o náhrade trov konania priznal žalobcovi náhradu trov konania v celom rozsahu z priznanej sumy nakoľko prihliadol na vyšší princíp mravnosti. V prípade, ak by platil pomer úspechu vo veci bolo by v rozpore s princípom mravnosti, keby žalobca musel znášať pomernú časť nákladov na znalecké dokazovanie, keďže mu znalec dal v znaleckom posudku v celom rozsahu za pravdu, dokonca navyšil jeho nárok oproti pôvodne uplatnenému nároku. V danom prípade by bolo potrebné ak by zákon upravoval pri rozhodovaní o náhrade trov konania existenciu takého ustanovenia zákona, podľa ktorého by súd mohol priznať strane v spore plnú náhradu

trov konania aj keď strana mala úspech vo veci len čiastočný z dôvodu, že rozhodnutie súdu o výške plnenia záviselo od jeho úvahy prípadne od výsledku znaleckého dokazovania, tak ako to upravoval Občiansky súdny poriadok vo svojom ustanovení § 142 ods. 3. Článok 4 C.s.p. umožňuje súdu čestne právo dotvoriť na konkrétny prípad, pretože súd je viazaný povinnosťou konať účinne a spravodlivo a nemôže čakať na ideálnu právnu úpravu, ktorá by zodpovedala všetky otázky prípadne riešila každú konkrétnu situáciu.

2. Rozsudok odvolaním v zamietajúcej časti v zákonom stanovenej lehote napadol žalobca, ktorý žiadal aby odvolací súd rozsudok v napadnutej časti v zmysle § 388 C.s.p. zmenil tak, že žalobe v celom rozsahu vyhovie a žalobcovi prizná nárok na náhradu trov konania pred súdom prvej inštancie ako aj odvolacieho konania. Priznané 35 % navýšenie SSU považuje za zásadne neprimerané a nezodpovedajúce naplneniu požiadavky poskytnutia spravodlivej súdnej ochrany práv žalobcu, s ohľadom na jednorázovosť odškodnenia, satisfakčný charakter odškodnenia, formou doživotného zmiernenia zdravotných následkov. Právnu normu umožňujúcu súdu primerane zvýšiť odškodnenie SSU v prípadoch hodných osobitného zreteľa, uplatnil súd prvej inštancie v objektívne nedostatočnom rozsahu, pričom neadekvátne zhodnotil atribút primeranosti súdnym rozhodnutím priznaného odškodnenia po jeho zvýšení. Trvalé negatívne zmeny v kvalite prežívania života boli preukázané predovšetkým znaleckým posudkom B.. B. C., ako aj výpoveďou žalobcu. Z plne funkčnej osobnosti sa stala nesamostatná osoba, odkázaná na pravidelnú pomoc rodinných príslušníkov. Nestotožňuje sa s tvrdením konajúceho súdu, že 35 % navýšenie zodpovedá zvýšeniu, ktoré sa priznáva v obdobných prípadoch, kedy dôjde u poškodených k strate končatín alebo poruchy osobnosti stredne ťažkého stupňa z dôvodu spôsobené prežitím psychickej ujmy napríklad v dôsledku závalu v bani.“ (bod 31 rozsudku). Dopravná nehoda, na rozdiel od skutkového stavu v konaní vedenom na Okresnom súde Prievidza, sp. zn. 7Cpr/2/2012, na rozsudok ktorého podporne poukazuje súd prvej inštancie, znamenala pre žalobcu neúmerný zásah nielen do jeho psychiky, ale aj celkovej fyzickej integrity. Žalobca má v dôsledku amputácie pravej dolnej končatiny výrazne obmedzenú pohyblivosť, ktorá znemožňuje plnohodnotné spoločenské uplatnenie. Poukazuje na uznesenie Najvyššieho súdu SR zo dňa 29.10.2009, sp. zn. 2Cdo/170/2008.

2.1. Pokiaľ súd prvej inštancie nepovažoval za dôvodné zvýšenie SSU o 50 % z dôvodu, že znalec už priamo pri základnom bodovom ohodnotení SSU znásobil celkový počet bodov uvádza, že navýšenie SSU v zmysle § 10 ods. 4 zákona č. 437/2004 Z.z. nie je možné považovať za okolnosť, ktorá by vylučovala navýšenie odškodnenia súdom podľa § 5 ods. 5 zákona č. 437/2004 Z.z. Práve vecná blízkosť dôvodov pre zvýšenie SSU v zmysle § 10 ods. 4 a § 5 ods. 5 zákona č. 437/2004 Z.z. odôvodňuje záver, že v rozsahu v akom § 10 ods. 4 zákona č. 437/2004 Z.z. využil v rámci svojej kompetencie posudzujúci lekár, je možné dôvodne očakávať aplikáciu § 5 ods. 5 aj konajúcim súdom.

3. Rozsudok v časti výroku, ktorým súd žalobcovi voči žalovanej priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100% napadol žalovaný z dôvodu že, rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Žalobca si v rámci konania 11C/168/2012 uplatnil nároky v celkovej výške 158.870,10 € a to 113.184,- € (uplatnené v žalobe zo dňa 17.9.2012 ako SSU 75.456,-€ a 37.728,- € ako 50% navýšenie SSU); 33.484,50€ (ako navýšenie nároku zo dňa 10.3.2015 o 22.323,-€ ako SSU a o 11.161,50 € ako 50% navýšenie SSU súdom); 12.201,60€ (ako žalobcom stanovené úroky z omeškania v jeho podaní zo dňa 16.8.2016). Žalobca v priebehu súdneho konania vzal svoju žalobu späť v celkovej časti 104.099,30 € (dňa 20.8.2013 vo výške 34.584,- € a dňa 16.8.2016 vo výške 69.515,30 €), z toho v časti 85.138,40 € z dôvodu poisťného plnenia zo strany žalovaného. Vo zvyšnej časti späťvzatia predstavujúcej sumu 18.960,90 € neboli žalobcom uplatnené nároky dôvodné. Žalobcovi bolo v rámci rozsudku Okresného súdu Bratislava I. č.k. 11 C/168/2012-228 zo dňa 8.12.2016 priznané 35% navýšenie SSU súdom v celkovej výške 29.798,44 € a zvyšná časť žalobcom uplatnených nárokov na zvýšenie SSU súdom o 50% bola v časti 12.770,76 € (42.569,20 € - 29.798,44 €) zo strany súdu zamietnutá. Okresný súd vo vyššie uvedenom rozsudku č.k. 11 C/168/2012-228 zároveň žalobcovi priznal v časti úrokov z omeškania sumu 7.076,32 € zo žalobcom uplatnených úrokov z omeškania vo výške 12.201,60 € a žalobcom uplatnené nároky na úhradu úrokov z omeškania v uplatnenej časti 5.125,28 € (12.201,60 € - 7.076,32 €) zamietol. Žalovaný tak v rámci predmetného konania bol úspešný v časti 36.856,94 € (158.870,10 € - 85.138,40 € - 29.798,44 € - 7.076,32 €), čo v porovnaní so žalobcom uplatnenými nárokmi vo výške 158.870,10 € predstavuje hodnotu 23,2%. Z uvedeného tak vyplýva, že žalobca bol úspešný v časti 76,8% a neúspešný v časti 23,2%. Pomer úspechu žalobcu tak predstavuje hodnotu 53,6%, čo je v rozpore s okresným súdom priznanou náhradou trov konania vo výške 100% trov konania.

3.1. Z ust. § 255 C.s.p. jednoznačne vyplývajú pravidlá pre rozhodovanie súdu o nárokoch na náhradu trov konania, pričom ani z jedného z uvedených ustanovení nevyplýva možnosť priznať žalobcovi plnú

náhradu trov konania, aj napriek čiastočnému úspechu druhej strany sporu, a to z dôvodu použitia úvahy súdu alebo znaleckého dokazovania v tomto konaní (najmä ak pomer úspechu žalobcu predstavoval iba 53%). Vzhľadom na jednoznačné znenie predmetných ustanovení nie je možné na rozhodovanie o trovách konania aplikovať ustanovenie čl. 4 ods. 1 a 2 C.s.p. tak, ako to urobil okresný súd, nakoľko aplikácia predmetného článku je možná iba v prípade, ak sa právna vec nedá prejednať a rozhodnúť na základe výslovného ustanovenia tohto zákona. Z dôvodovej správy k čl. 4 ods. 2 C.s.p. pritom vyplýva, že interpretačné pravidlo obsiahnuté v uvedenom ustanovení nesmie byť zamieňané so sudcovskou normotvorbou, nakoľko sa jedná iba o osobitné vyjadrenie zákazu odopretia spravodlivosti a umožňuje sudcovi vec spravodlivo rozhodnúť aj v prípadoch, ak výslovné znenie zákona neexistuje. V danom prípade však ustanovenie s jednoznačným významom pre potreby prejednania nárokov na náhradu trov konaní bolo v samotnom Civilnom sporovom poriadku dané v § 255, a teda tu nebol daný dôvod na jeho dotváranie zo strany súdu len z toho dôvodu, že pôvodná úprava civilného sporového poriadku obsiahnutá v zákone č. 99/1963 Zb. Občianskom súdnom poriadku upravovala otázku náhrady trov konania iným spôsobom, ako je to v prípade dnes platnej právnej úpravy.

3.2. Žalovaný v súvislosti s aplikáciou § 255 C.s.p. pri rozhodovaní o náhrade trov konania poukázal na čl. 3 ods. 2 prvú vetu C.s.p., podľa ktorej výklad tohto zákona nesmie protirečiť tomu, čo je v jeho slovách a vetách jasné a nepochybné. V súvislosti s otázkou predvídateľnosti znaleckého posúdenia si žalobca pred podaním žaloby nezabezpečil odborné vyjadrenie znalca z odvetvia psychiatria, resp. psychológia a po celý čas sa opieral iba o lekársky posudok z odvetvia traumatológia a ortopédia. Obdobne poukazuje aj na žalobcom uplatňované nároky v časti zvýšenie SSU súdom o 50%. Žalobca s výnimkou posudku Sociálnej poisťovne k otázke jeho invalidity nepredložil súdu žiadne relevantné dôkazy. Žalovaný zároveň poukazuje aj na žalobcom uplatňované úroky v celkovej výške 12 201,60 €, ktoré si žalobca uplatňoval naďalej v danej výške aj napriek tomu, že sám uznal závery obsiahnuté v znaleckom posudku znaleckej organizácie R.sk Č.. XX/XXXX a na úroky z omeškania v uvedenom rozsahu nebol daný nárok. V tejto súvislosti pritom žalovaná poukazuje napr. na rozhodnutie najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 1 M Cdo 1/2004 z 27. apríla 2004 (R 34/2005), v rámci ktorého najvyšší súd vyslovil, že „procesný úspech žalobcu v časti týkajúcej sa celej žalovanej pohľadávky a jeho neúspech iba v príslušenstve žalovanej pohľadávky (v úrokoch z omeškania) nemožno v odôvodnených prípadoch (pri rozhodovaní o náhrade trov konania) považovať za "neúspech v pomerne nepatrnej časti" (pozn. podľa pôvodného ustanovenia § 142 ods. 3 O.s.p.), ale za "čiastočný úspech" (pozn. v zmysle pôvodného ustanovenia § 142 ods. 2 O.s.p.). K obdobným záverom dospel aj Ústavný súd Českej republiky v jeho náleze sp.zn. I. ÚS 2717/08 z 30.8.2010. V danom prípade si žalobca aj napriek vyššie uvedeným skutočnostiam nedôvodne uplatňoval jeho nároky na úroky z omeškania vo výške 5125,28 €, čo nakoniec viedlo aj k zamietnutiu jeho žaloby v danej časti, a teda aj jeho neúspechu v danej časti. Z uvedených dôvodov navrhuje, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v časti výroku o náhrade trov konania zmenil tak, že žalobca má voči žalovanému nárok na náhradu trov konania iba v rozsahu 53%, alternatívne aby odvolací súd rozsudok v tejto časti zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

4. K odvolaniu žalovaného sa písomne vyjadril žalobca. Zdôraznil, že jedinou úspešnou stranou v sporovom konaní bol žalobca, keďže výška plnenia závisela od výsledkov znaleckého dokazovania, resp. sudcovskej úvahy. Neúspech žalobcu nespočíval priamo v základe nároku. Argumentácia žalovaného, podľa ktorej z § 255 ods. 1 a 2 C.s.p. nevyplýva možnosť priznať žalobcovi plnú náhradu trov konania, nakoľko aplikácia čl. 4 ods. 1 a 2 C.s.p. je možná iba v prípade, ak sa právna vec nedá prejednať a rozhodnúť na základe výslovného ustanovenia tohto zákona, nemá oporu nielen v dôvodovej správe k Civilnému sporovému poriadku, ale ani v aktuálnej právnej doktríne. Princíp plnej náhrady trov konania vyjadrený v pôvodnej procesnoprávnej úprave naopak naďalej odôvodňuje § 255 C.s.p. v spojitosti s čl. 2 ods. 1, čl. 3 ods. 1 a čl. 4 C.s.p.. Naviac, všeobecný súd nie je viazaný doslovným znením zákona, a contrario môže (musí) sa od neho odchýliť, ak to vyžaduje účel zákona, história jeho vzniku, systematická súvislosť alebo niektorý z princípov materiálneho právneho štátu. Poukázal na nález Ústavného súdu ČR zo dňa 16.11.2010, sp. zn. II. ÚS 1648/10, podľa ktorého „Pri výklade a aplikácii právnych predpisu nelze pomíjet jejich účel a smysl, který není možné hledat jen ve slovech a větách toho kterého predpisu, v němž je třeba vždy nalézat i principy uznávané demokratickými právními štáty.“

4.1. Žalobca akceptoval medicínske závery znaleckého posudku B. B. C. ako aj znaleckej organizácie R.sk. Plnenie časti nároku na odškodnenie SSU bolo výsledkom vykonaného znaleckého dokazovania a je irelevantná námietka žalovaného, že žalobca nezabezpečil odborné vyjadrenie znalca z odvetvia psychiatrie, ale stotožnil sa s medicínskymi závermi znaleckej organizácie. Plná náhrada trov konania pri zvýšení SSU súdom takisto vyplýva zo skutočnosti, že úspešnosť v súdnom konaní bola závislá od sudcovskej úvahy. Aj keď sa v súčasnej právnej úprave nenachádza totožné gramatické znenie

pôvodného § 142 ods. 3 O.s.p., podľa dôvodovej správy k Civilnému sporovému poriadku „(...) môže súd priznať náhradu trov konania v plnej výške aj v prípade, ak súd priznal nárok úspešnej strane, avšak nie v požadovanej výške. Ide o prípady, kedy výška nároku závisí od úvahy súdu.“ Percentuálny rozsah zvýšenia SSU (0 - 50 %) nemohol žalobca predvídať, pričom zamietnutie žaloby v časti 12.770,76 € je dôsledkom úvahy súdu prvej inštancie. Za neakceptovateľnú považuje argumentáciu žalovaného v časti úrokov z omeškania. Hoci žalovaný na podporu svojej argumentácie poukazuje na rozsudok Najvyššieho súdu SR zo dňa 27.4.2004, sp. zn. 1 MCdo/1/2004, R 34/2005 a nález Ústavného súdu ČR zo dňa 30.8.2010, sp. zn. I. ÚS 2717/08, identifikované rozhodnutia vychádzajú z odlišného skutkového stavu a ich právne závery sú neaplikovateľné na toto sporové konanie. Súd prvej inštancie správne posúdil nárok žalobcu na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

5. Žalovaný sa písomne vyjadril k odvolaniu žalobcu v ktorom uviedol, že s námietkami žalobcu smerujúcimi proti zamietavej časti rozsudku sa nestotožňuje a má za to, že súd prvej inštancie v uvedenej časti rozsudku dospel na základe vykonaných dôkazov k správnym skutkovým zisteniam a vec správne právne posúdil. Priznanie navýšenia SSU súdom v najvyššej hodnote 50% prichádza do úvahy iba v tých najťažších stavoch poškodeného (akými sú ochrnutie, bdelá kóma a podobne), kedy je poškodený trvalo pripútaný na lôžko, je trvalo vo všetkých alebo vo väčšine samoobslužných činností odkázaný na pomoc tretích osôb a je vyradený celkovo z celého spoločenského života. Poukázal na str. 14 uvedeného znaleckého posudku, kde matka žalobcu v súvislosti s jeho predošlým partnerským životom uviedla, že žalobca pred uvedenou dopravnou nehodou nemal nikdy vážnejší vzťah. Žalobca taktiež v rámci uvedeného osobného vyšetrenia uviedol, že denne cvičí v posilňovni a taktiež chodí aj do mesta. Žalobca taktiež udržiava aj spoločenský kontakt so svojim okolím. V danom prípade sa tak podľa názoru žalovanej nejedná o prípad, ktorý by odôvodňoval priznanie navýšenia SSU súdom na hodnotu 50%. K poukazu žalobcu na plnohodnotne prežívaný život žalobcu pred dopravnou nehodou žalovaná považuje za potrebné poukázať aj na dlhodobé zvýšené požívanie alkoholických nápojov žalobcom v období pred dopravnou nehodou (str. 19 znaleckého posudku 49/2016) ako aj problematické správanie žalobcu v súkromí (str. 12 znaleckého posudku 49/2016: „Podmienečný trest som mal, ale loch nie, 4x za bitky. Bitky boli v opilosti, všetko boli podmienky“).

5.1. Žalovaný sa nestotožňuje so závermi žalobcu, že samotné zvýšenie SSU posudzujúcim lekárom má prejudikovať aj samotné zvýšenie SSU súdom. V prípade, ak by súd akceptoval žalobcom tvrdenú prejudicialitu navyšovania SSU lekárom vo vzťahu k ďalšiemu navyšovaniu SSU súdom, právna prax by dospela do stavu, kedy by každé dvojnásobné navýšenie SSU zo strany posudzujúceho lekára automaticky zakladalo aj nároky na 50% navýšenie SSU súdom bez ohľadu na to, či by nároky z SSU boli už uspokojené v ich základe a bez ohľadu na to, či sa v danom prípade jedná o okolnosti osobitného zreteľa. Poukazuje na rozdielne navýšenie somatickej a psychickej časti, kde v prípade psychickej časti bola položka 255 v rámci znaleckého posudku znaleckej organizácie R.sk Č. XX/XXXX (ktorý bol následne akceptovaný aj zo strany žalobcu) navýšená posudzujúcim lekárom iba o 30% oproti možným 100%. Aj vzhľadom na možné celkové uspokojenie nárokov na SSU alebo ich časti už v samotnom základe je ponechaná vzhľadom na okolnosti prípadu voľná úvaha vo vzťahu tak založenia nároku na navýšenie SSU súdom, ako aj vo vzťahu k výške takéhoto navýšenia. Žalovaná má tak za to, že okresný súd správne posúdil otázku výšky navýšenia SSU v súvislosti s okolnosťami daného prípadu. Navrhuje, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v zamietajúcej časti ako vecne správny potvrdil a žalovanému priznal náhradu trov odvolacieho konania.

6. Žalobca v písomnom stanovisku k vyjadreniu žalovaného uviedol, že žalovaný bagatelizujúce závažnosť trvalých následkov žalobcu. Snaha o aspoň minimálne začlenenie sa do spoločnosti nie je dôvodom, ktorý by mal znemožňovať zvýšenie SSU až o 50 %. Citované vyjadrenia žalobcu v posudku sú navyše vyňaté z kontextu jeho vyjadrenia, keďže neuvádza ďalšiu nadväzujúcu časť jeho tvrdenia. Poukázanie žalovanej na užívanie alkoholu žalobcu pred dopravnou nehodou a problematické správanie nemá vplyv na určenie výšky navýšenia SSU. Žalobca je z celej situácie frustrovaný a nemožnosť jeho sociálnej, pracovnej a spoločenskej realizácie ovplyvnila jeho postoj ku rodine, priateľom a pôvodným záľubám. Psychický negatívny dopad dopravnej nehody do života žalobcu verifikuje aj vyjadrenie jeho matky pred znaleckou organizáciou. Odôvodnenosť nároku žalobcu v uplatnenej výške odôvodňuje aj znalecké dokazovanie. Žalovaný vo svojom vyjadrení tiež uvádza, že žalobca nepredložil žiadne dôkazy, ktoré by preukazovali odôvodnenosť priznania navýšenia SSU o 50 %, so záverom ktorý sa nestotožňuje, nakoľko v konaní pred súdom prvej inštancie boli predložené dva znalecké posudky, ktoré sa zaoberali poškodením zdravia žalobcu ako aj komplexný posudok vypracovaný Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Piešťany, odbor sociálnych vecí a rodiny, v ktorom bola stanovená miera funkčnej poruchy žalobcu na 80 %. V neposlednom rade oprávnený nárok žalobcu je preukázaný aj jeho výpoveďou.

7. Žalovaný nevyužil svoje právo, repliku k vyjadreniu žalobcu k odvolaniu a rovnako ani dupliku k stanovisku žalobcu nepodal.

8. Krajský súd v Bratislave ako súd odvolací preskúmal a prejednal vec v zmysle § 379 a 380 ods. 1 C.s.p. v napadnutom rozsahu t.j. v zamietajúcej časti a v časti náhrady trov konania, bez nariadenia odvolacieho pojednávania (rozsudok bol odvolacím súdom verejne vyhlásený podľa § 378 ods. 1 v spojení s § 219 ods. 3 C.s.p.) a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie je vecne správny.

9. Civilný sporový poriadok v ustanovení § 387 ods. 2. dáva odvolaciemu súdu možnosť, v prípade, že sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia obmedziť sa v odôvodnení len na konštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

10. V posudzovanej veci je predmetom odvolacieho konania vzhľadom na odvolanie žalobcu nárok na mimoriadne zvýšenie náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia v zmysle § 5 ods. 5 zákona č. 437/2004 Z.z. o náhrade za bolesť a o náhrade za sťaženie spoločenského uplatnenia a o zmene a doplnení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 273/1994 Z.z. o zdravotnom poistení, financovaní zdravotného poistenia, o zriadení Všeobecnej zdravotnej poisťovne a o zriaďovaní rezortných, odvetvových, podnikových a občianskych zdravotných poisťovní v znení neskorších predpisov / ďalej len „zákon č. 437/2004 Z.z.“/, keď súd prvej inštancie dospel k záveru, že v danom prípade sú dané dôvody hodných osobitného zreteľa na mimoriadne zvýšenie SSU v rozsahu 35% a žalobca žiadal mimoriadne zvýšenie SSU v rozsahu 50%.

11. Podľa § 4 ods. 1 a 2 zákona č. 437/2004 Z. z. sa náhrada za sťaženie spoločenského uplatnenia poskytuje jednorazovo; musí byť primeraná povahe následkov a ich predpokladanému vývoju, a to v rozsahu, v akom sú obmedzené možnosti poškodeného uplatniť sa v živote a v spoločnosti. Náhrada za sťaženie spoločenského uplatnenia sa poskytuje na základe lekárskeho posudku (§ 7 a 8).

12. Podľa § 5 ods. 1 zákona č. 437/2004 Z. z. pri určení výšky náhrady za bolesť a výšky náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia sa vychádza z celkového počtu bodov, ktorým sa bolesť alebo sťaženie spoločenského uplatnenia ohodnotilo v lekárskom posudku (§ 7 a 8).

13. Podľa § 5 ods. 5 č. 437/2004 Z. z. zákona v prípadoch hodných osobitného zreteľa, akým je uznanie invalidity, môže súd náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia zvýšiť najviac o 50 %.

14. Otázkou aplikácie ustanovenia § 5 ods. 5 zákona č. 437/2004 Z.z. rieši ustálená rozhodovacia prax Najvyššieho súdu SR.

14.1. Najvyšší súd SR v rozhodnutí sp. zn. 5 Cdo 212/2012, ktoré bolo neskôr publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky ako judikát R 35/2013 dospel k záveru, podľa ktorého ustanoveniu § 5 ods. 5 zákona č. 437/2004 Z.z. zodpovedá interpretácia, podľa ktorej je priznanie invalidity jedným, nie však jediným z predpokladov, pri splnení ktorého môže súd náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia zvýšiť najviac o 50 %.

14.2. V rozhodnutí sp. zn. 3 Cdo 192/2015 Z.z. najvyšší súd uviedol, že odškodnenie za sťaženie spoločenského uplatnenia má vo svojej podstate predstavovať náhradu za preukázateľne nepriaznivé dôsledky pre život a životné úkony poškodeného, pre uspokojovanie jeho životných a spoločenských potrieb alebo pre plnenie jeho spoločenských úloh. Pre správne určenie výšky odškodnenia za sťaženie spoločenského uplatnenia je nevyhnutné najskôr zistiť, aké mal poškodený predpoklady pre svoje uplatnenie v živote a v spoločnosti pred vznikom škody, a aké predpoklady má po vzniku škodovej udalosti. Z porovnania týchto predpokladov možno potom vyvodiť záver, či a do akej miery boli touto udalosťou zúžené alebo stratené možnosti uplatnenia sa v živote a spoločnosti. Pri posudzovaní otázky, či ide o prípad hodný osobitného zreteľa a určovaní rozsahu odškodnenia musí súd dbať na to, aby jeho rozhodnutie rešpektovalo princíp proporcionality, ktorý vyžaduje existenciu vzťahu primeranosti medzi priznanou výškou náhrady a spôsobenou ujmom.

15. Vzhľadom na výsledky vykonaného dokazovania v sporovej veci a vzhľadom na právne závery ustálenej judikatúry zastáva odvolací súd názor, že súd prvej inštancie na základe zisteného skutkového stavu veci v zmysle § 215 ods. 1 C.s.p. vec správne právne posúdil, keď s poukazom na vyššie uvedené a citované ustanovenie § 5 ods. 1, 5 zákona č. 437/2004 Z.z. dospel k správne záveru, že v prejednávanej veci u žalobcu ide o prípad hodný osobitného zreteľa, ktorý umožňuje zvýšenie náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia vo výške 35%. Poškodenie zdravia žalobcu viedlo k tomu, že bol uznaný invalidným dôchodcom, došlo u neho k trvalej a zásadnej zmene pri uspokojovaní jeho životných a spoločenských potrieb. V zhode so záverom súdu prvej inštancie odvolací súd zároveň zastáva názor, že v danom prípade ale neprichádza do úvahy mimoriadne zvýšenie náhrady až na 50% ako požadoval žalobca, ktoré je maximálne, keď toto mimoriadne zvýšenie je potrebné aplikovať na prípady oveľa závažnejšieho poškodenia zdravia, v prípade ktorom sú úplne obmedzené možnosti

poškodeného uplatniť sa v živote a v spoločnosti, čo ale nie je daný prípad. Súd prvej inštancie svoje rozhodnutie patričným spôsobom odôvodnil (§ 220 ods. 2,3 C.s.p.) na ktoré odôvodnenie poukazuje aj odvolací súd a s ktorým sa s poukazom na ustanovenie § 387 ods. 2 C.s.p. stotožňuje.

16. Na zdôraznenie správnosti prijatého záveru súdom prvej inštancie dáva odvolací súd do pozornosti, že ustanovenie § 5 ods. 5 zákona č. 437/2004 Z.z., patrí k právnym normám s relatívne neurčitou (abstraktnou) hypotézou, to znamená k právnym normám, ktorých hypotéza nie je konkrétne stanovená právnym predpisom, ale závisí od úvahy súdu. Toto ustanovenie prenecháva súdu, aby v každom jednotlivom prípade sám vymedzil hypotézu právnej normy zo širokého, vopred neobmedzeného okruhu okolností, a aby sám podľa svojho uváženia posúdil, či ide o „prípadohodný osobitného zreteľa“ a - v prípade kladného záveru - rozhodol tiež o tom, aké zvýšenie tejto náhrady je v posudzovanom prípade primerané. Úvaha súdu v zmysle § 5 ods. 5 zákona č. 437/2004 Z.z. nie je celkom voľná, lebo právny predpis ju usmerňuje tým, že rámcovo stanovuje predpoklady pre vznik nároku na základnú výmeru odškodnenia a tiež hľadiská, ktoré treba mať na zreteli. Pokiaľ zákon stanovuje rozpätie prípustného zvýšenia náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia (až o 50 %), je nepochybné, že rozsah zvýšenia tejto náhrady musí byť diferencovaný. Diferenciácia rozsahu zvýšenia tejto náhrady musí vystihovať individuálne okolnosti každého prípadu. V reálnom živote sa vyskytujúce rozdiely v osobnosti človeka, v jeho individuálnych potrebách, životnom zameraní, v miere jeho angažovanosti v najrozmanitejších sférach života, ako aj odlišnosti v miere závažnosti poškodenia zdravia a intenzite obmedzenia poškodeného sa nevyhnutne musia prejavovať aj v diferencovanom prístupe k zvýšeniu tejto náhrady.

16.1. Pri rozhodovaní o zvýšení náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia súd zohľadňuje jednak tie stránky, ktoré sú spoločné pre život všetkých ľudí (možnosť vykonávať bežné životné úkony, postarať sa o svoju hygienu, stravovanie, obliekať sa, žiť prípadne rodinným životom, realizovať sa v partnerskom vzťahu, mať deti), ako aj tie stránky, ktoré sú osobitné u každého jednotlivca zvlášť vzhľadom na jeho spoločenské dovtedajšie pôsobenie (stupeň jeho angažovanosti v najrozmanitejších sférach spoločenského života, za ktoré už doterajšia súdna prax považuje napríklad oblasť kultúry, športu, umenia, politiky, vedy). Jednotiacim hľadiskom pri určovaní adekvátneho zvýšenia náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia je, aby obe tieto stránky boli zohľadnené tak, že ich vzájomná jednota vyjadri primeranosť priznanej náhrady vo vzťahu k povahe následkov poškodenia zdravia. V prípade niektorého poškodeného je v praxi opodstatnené klásť dôraz na prvú z uvedených stránok, v prípade iného poškodeného (naopak) na druhú spomenutú stránku; rozhodujúcou však zostáva ich jednota.

16.2. Vo všeobecnosti treba pripustiť, že v niektorom individuálnom prípade pôjde o tak mimoriadne závažné poškodenie zdravia osoby spoločensky sa dosiaľ nijako osobitne neangažovanej (napríklad v prípade mimoriadne ťažkého poškodenia zdravia v detskom veku), ktoré - aj s prihliadnutím na minimalizovanú predpokladanú budúcu kvalitu jej života - odôvodní priznanie zvýšenia náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia až v hornej hranici stanoveného limitu (§ 5 ods. 5 zákona č. 437/2004 Z.z.). Takéto zvýšenie je aj podľa názoru odvolacieho súdu vyhradené prípadom straty životných príležitostí po celý zvyšok života, v ktorých je poškodený takmer vyradený zo života a kedy jeho predpoklady pre plnenie životných funkcií sú bezmála alebo celkom zmarené. Súčasná právna úprava za relevantnú okolnosť z hľadiska určenia výšky náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia považuje aj vek poškodeného (na ktorý žalobca v danom prípade osobitne poukazuje). Zohľadnenie veku poškodeného predpokladá ustanovenie § 10 ods. 4 veta prvá zákona č. 437/2004 Z.z. To isté hľadisko treba mať bezpochyby na zreteli tiež pri úvahe o opodstatnenosti aplikácie § 5 ods. 5 zákona č. 437/2004 Z.z. Invalidita - hľadisko priamo v tomto ustanovení uvádzané - skutočne nevyjadruje stupeň angažovania sa poškodeného v spoločnosti pred poškodením jeho zdravia. To však ešte samo o sebe neznamená, že aj ďalšie (v zákone síce výslovne neuvedené, avšak v praxi súdov považované za relevantné) hľadiská musia byť tiež bez vzťahu k tomu, aké bolo predchádzajúce uplatnenie poškodeného v spoločenskej sfére.

16.3. Zvýšenie náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia v zmysle § 5 ods. 5 zákona č. 437/2004 Z.z. sa teda neobmedzuje len na prípady vysokej úrovne predchádzajúceho uplatnenia poškodeného v spoločnosti (v kultúrnej, umeleckej, športovej a podobnej sfére života), ale je opodstatnené aj v prípadoch ďalších, v ktorých to odôvodňujú individuálne okolnosti zistené vykonaným dokazovaním. V praxi všeobecných súdov ide o okolnosti najrozmanitejšej povahy, ktoré môžu, avšak nemusia odzrkadľovať mieru spoločenského angažovania sa poškodeného pred škodovou udalosťou. Súd musí dbať o to, aby priznaná výška tejto náhrady bola založená na objektívnych a rozumných dôvodoch a aby medzi výškou priznanej náhrady a spôsobenou škodou existoval vzťah primeranosti. Za spravodlivé rozhodnutie o nároku na náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia treba považovať také rozhodnutie, ktoré

rešpektuje princíp proporcionality. Tento princíp vyžaduje, aby existoval vzťah primeranosti medzi priznanou výškou náhrady a spôsobenou ujmom (3 Cdo 464/2015).

17. V preskúvanom prípade bolo zistené, že žalobca utrpel úraz v 36. roku svojho života, pred úrazom viedol bežný život človeka, nedosahoval mimoriadne výkony či už v osobnej, pracovnej, kultúrnej alebo športovej oblasti. Venoval sa rekreačne viacerým športom, hrával futbal od 6 rokov, hokej, basketbal, všetky loptové športy. Stretával sa s rodinou, navštevoval kultúrne podujatia. Po strate pravej dolnej končatiny nemôže vykonávať žiadne robotnícke povolanie a je výrazne obmedzený v spoločenskom, kultúrnom a športovom živote. Po psychickej stránke sa u žalobcu podľa psychiatra prejavujú následky dopravnej nehody depresívnym ladením, so samovražednými úvahami, tendenciou k afektívnej labilitě s poruchami správania s prejavmi impulzivnosti, stratou perspektívy, prejavmi psychotickej osobnosti, poruchami spánku. Jeho psychický stav je hodnotený psychiatrom ako rozvoj organickej psychotickej poruchy po výraznom psychotraumatickom zážitku. Žalobca trpí bolesťami v ľavom kolennom kĺbe a predkolení a bolesťami bedrovej chrbtice s vystreľovaním do sedacej oblasti. V sebaobsluže potrebuje pomoc inej osoby pri všetkých úkonoch dennej hygieny. Rovnako tak pri stravovaní aj obliekaní. Intímny život je nulový. Trvalé následky úrazu sú doživotné a reálne deformujúce život žalobcu v mnohých sférach jeho uplatnenia. Z hľadiska prognózy zdravotného stavu do budúcnosti nemožno očakávať zlepšenie zdravotného stavu.

17.1. Na druhej strane pri úvahe o primeranosti mimoriadneho zvýšenia náhrady mal odvolací súd v súlade s prvoinštančným súdom na zreteli, že v prípade žalobcu nejde o úplné ochrnutie jeho končatín, ktoré by znamenalo úplnú stratu schopnosti akéhokoľvek pohybu. Nejde ani o prípad ležiaceho pacienta vyžadujúceho podávanie umelej výživy, polohovanie a bez akejkoľvek komunikácie (kedy, by bolo primerané zvýšenie až o 50 %), prípady ktoré rieši súd pri rozhodovacej činnosti. Napriek stupňu poškodenia zdravia žalobcu, ktoré rozhodne je závažného charakteru, nejde v prípade žalobcu o najzávažnejšie možné sťaženie uplatnenia, ktoré by odôvodňovalo využitie plného zvýšenia náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia v zmysle § 5 ods. 5 zákona č. 437/2004 Z.z..

17.2. Nepriznanie vyššieho mimoriadneho odškodnenia za sťaženia spoločenského uplatnenia neznamena zľahčovanie či dokonca bagatelizovanie utrpenej škody na zdraví žalobcu, tak ako to pociťuje žalobca, čo odprezentoval vo vyjadrení k odvolaniu žalovaného. Odvolací súd v žiadnom prípade nespochybňuje žalobcov pocit ujmy a obmedzenia ktoré nastali po prekonaní úrazu pri dopravnej nehode, avšak posudzovanie dôvodnosti pre priznanie zvýšenia odškodnenia musí byť založené na konkrétnych, objektívne preukázateľných skutočnostiach, bez ohľadu na subjektívne pociťovanie a prežívanie vzniknutej ujmy žalobcu a nemôže sa ním nahrádzať legislatívna činnosť normotvorcu ustanovená v § 5 ods. 5 cit. zákona. Preto odhliadnuc od subjektívneho vnímania vzniknutej ujmy odvolací súd nemohol priznať žalobcovi mimoriadne zvýšenie sťaženia spoločenského uplatnenia v maximálnej výške, keď výsledky vykonaného dokazovania tomu nesvedčili, pretože maximálne mimoriadne zvýšenie v rozsahu 50% je potrebné aplikovať na prípady oveľa závažnejšieho poškodenia zdravia, keď sú úplne obmedzené možnosti poškodeného uplatniť sa v živote a v spoločnosti, čo ale nie je daný prípad.

18. Rozsudok osobitne odvolaním napadol žalovaný v časti náhrady trov konania. Pre posúdenie opodstatnenosti odvolacích námietok je rozhodujúce, že predmetom konania bol nárok žalobcu na náhradu škody z titulu náhrady za bolesť, sťaženie spoločenského uplatnenia a zvýšenia sťaženia spoločenského uplatnenia, teda o prípad, kedy rozhodnutie závisí od znaleckého dokazovania, resp. od úvahy súdu. Presné peňažné vyjadrenie výšky nároku v spore je možné len uplatnením odborných znalostí, pričom sa za týmto účelom vykonáva znalecké dokazovanie. Od žalobcu v takomto spore nemožno očakávať, že sám bude disponovať takými odbornými vedomosťami a zručnosťami, aby vedel presne peňažne vyčíslit' výšku svojho nároku. Civilný sporový poriadok neobsahuje zákonné ustanovenie, ktoré by bolo obdobou § 142 ods. 3 O.s.p., ktoré by výslovne upravovalo spôsob rozhodovania o náhrade trov konania v situáciách, keď rozhodnutie o výške plnenia záviselo od znaleckého posudku alebo od úvahy súdu a ktoré sa uplatňovalo ako lex specialis vo vzťahu k úprave obsiahnutej v § 142 ods. 2 O.s.p. Z uvedeného síce vyplýva, že nepatrný úspech už Civilný sporový poriadok nepozná (a preto pri rozhodovaní o nároku na náhradu trov sa podľa Civilného sporového poriadku zohľadňuje každý neúspech), avšak ani nová právna úprava nevylučuje osobitný režim posudzovania úspechu v konaní a nárokov na náhradu trov v prípadoch, keď výška plnenia závisela od znaleckého posudku alebo úvahy súdu, a to z hľadiska výsledku v zásade zhodne ako podľa doterajšej úpravy (pozri uznesenie Ústavného súdu SR zo dňa 8. februára 2017, sp. zn. I. ÚS 56/2017).

18.1. Vzhľadom na uvedené odvolací súd zastáva názor, že aj ustanovenie § 255 C.s.p. umožňuje v takýchto veciach priznať strane plnú náhradu trov konania. V prípade uplatňovania nároku, ktorý žalobca objektívne nie je schopný presne vyčíslit' (nakoľko jeho konkrétna výška závisí od odborných

znalostí alebo od úvahy súdu), je potrebné posudzovať úspech strán sporu v konaní podľa toho, či žalobca preukázal danosť svojho nároku čo do základu. V posudzovanej veci preto úspech žalobcu nemožno hodnotiť porovnaním výšky súdom priznaného plnenia a žalobcom nárokovanej sumy. Žalobca bol v konaní plne úspešný, nakoľko preukázal, že mu vznikol nárok na uplatnené náhrady a pokiaľ konkrétne peňažné vyjadrenie tohto nároku boli nižšie ako žalobcom vyčíslená suma, tento rozdiel nemožno považovať za neúspech žalobcu a úspech žalovaného, ako sa nesprávne domnieva žalovaný, v dôsledku čoho je nutné považovať odvolanie žalovaného za nedôvodné.

19. Súd prvej inštancie pri stanovení zvýšenia náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia o 35 % zachoval zásadu primeranosti a svoje právne úvahy podložené výsledkami vykonaného dokazovania náležite odôvodnil. Zhodne tak správne právne posúdil náhradu trov konania, v dôsledku čoho odvolací súd v zmysle § 387 ods. 1, 2 C.s.p. rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej zamietajúcej časti, ako aj v časti o náhrade trov konania ako vecne správny potvrdil.

20. O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1, v spojení s § 255 ods. 2 a § 262 ods. 1 C.s.p.. S poukazom na rovnaký čiastočný úspech strán sporu v odvolacom konaní (žalobca bol úspešný v časti odvolania žalovaného, neúspešný v časti svojho odvolania; žalovaný úspešný v časti odvolania žalobcu, neúspešný v časti svojho odvolania;) odvolací súd rozhodol, že žiadna zo strán sporu nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania a preto už o výške náhrady trov konania v zmysle § 262 ods. 2 C.s.p. nebude potrebné rozhodnúť súdom prvej inštancie.

21. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Bratislave pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zák. č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších zákonov, § 393 ods. 2 C.s.p.).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,

b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,

c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,

d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,

e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo

f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

a/ pri riešení ktorej sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,

b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo

c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C.s.p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

a/ napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b/ napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c/ je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a/ a b/ (§ 422 ods. 1 C.s.p.).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 C.s.p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii (§ 427 ods. 1 prvá veta C.s.p.).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 C.s.p.).

Dovolať musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolaťela musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

a/ dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
b/ dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c/ dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§429 ods.2 C.s.p.).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods.1 C.s.p.).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods.2 C.s.p.).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 C.s.p.).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods.2 C.s.p.).